

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

5. De officio, quod Clerici, Beneficiati, & Religiosi recitare tenentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

Seet. I. De Præceptol. Receptiones Senten. 5

CAPVT IV.

De iis, qui Horas Canonicas priuatiu
recitare tenentur.

29
Clerici in
paribus co-
fessionibus
Benefici-
arij Reli-
giosi tenentur
Officium reci-
tare, ex iure
Ecclesiastico.

30
Beneficiarij,
Diaconi, &
Sacerdotes
tenentur.

31
Beneficiarij
tenentur
Officium mi-
nistri con-
secrarij
recitare.

32
Beneficiarij
tenentur.

33
Quia nomen
Beneficij in-
signatur.

34
Beneficiarij
tenentur
Officium
recitare.

CLERICI in maioribus Ordinibus con-
stituti, Beneficiarij, ac Religiosi professi
Choro ex professione deputati tenentur
horas Canonicas diebus singulis recitare: non
quidem ex iure naturali, ac diuino. Quia licet
Clerici, Beneficiarij, ac Religiosi specialem obli-
gationē habeant orandi pro populo, non tamen
ex iure diuino habent obligationem orandi
hac speciali forma, quæ Ecclesiastico iure indi-
cta est. Suar. 10. 2. de Relig. l. 4. de orat. c. 16. n. 2.
Azor. p. 1. d. 10. c. 4. fine.

Et quidē Clerici presbyteri, Diaconi, & Sub-
diaconi diuinum Officium tenentur recitare, li-
cet autem ex iure scripto non satis conuincitur
huiusmodi obligatio pro omnibus Clericis in
factis constitutis: illa est ex consuetudine firma-
ta, quod sufficit. Moneo tamen debere Clericos
ordines sponte suscepisse non coactē. Quia hæc
obligatio annexa est ordini sponte suscepto, si ta-
men liberē utatur ordine accepto, tunc ad om-
nia illi annexa obligatur. Quia per illum vsum
liberum ordinem ratificat. Nauar. de hor. canon.
c. 7. d. n. 2. Azor. p. 1. d. 10. c. 5. q. 1. Suar. l. 4. de orat.
c. 16. n. 9. Sa v. Ordo, n. 24. Sanchez. l. 7. de imped. d.
29. n. 7.

Clerici in minoribus constituti hac obli-
gatione non tenentur, neque ad Psalmos, neque
ad Canticum graduum, neque ad Officiū B. Virg.
oratione ordinis. Quia licet c. si quis Presbyt. 92.
de quolibet Clerico Ecclesiæ deputato cauetur
obligatū esse ad horas Canonicas dicendas: ma-
nifestē loquitur textus de Clerico Ecclesiæ de-
putato per Beneficiū nō per Ordine; nā si de de-
putatione, quæ ex precisa ordinatione procedit,
loqueretur, sufficeret dixisse: *Quilibet Clericus*
absq; adlatione illorū verborū: *Ecclesiæ deputa-
tus*. Vasq. de Ben. c. 4. §. 1. d. 2. Lessi. l. 1. c. 37. d. 2.
9. n. 4. sufficienter hi tuo muneri satisfaciunt,
si Ecclesiæ in gradu accepto deseruiant.

Habētes Beneficia siue Curata siue simplicia,
tenentur horas Canonicas persolvere. Concil.
Later. sub Leone X. sess. 9. Motus proprius Pij V.
qui est 138. illius Pontificis editus anno 1572.
duodecimo Kalendas Octobris, quæ refert Na-
uar. sum. c. 25. n. 121. & Bonac. de horis Canon. d. 1.
q. 5. pun. 1. Debet tamen qui habet Beneficiū,
liberē recepisse, non coactē, vt de ordinato dixi.

Nomine Beneficij intelligitur Episcopatus.
Rectoria, Canonicatus, Dignitas, Præpositura.
Quia hæc nullus dubitat verē, & propriē Bene-
ficia esse. De Præstimonij, Capellanijs, Vicarijs,
Pensionibus, ac Coadiutorijs solum est dubitatio.

Ad hunc effectum Præstimonium comprehen-
ditur. Quia est portio quadam ex Beneficij fru-
ctibus deducta, & adolescentibus assignata, vt
in studijs sustententur, vt eruditi valeant Eccle-
siæ deservire, scio, probabile esse inter Beneficia
non annumerari: non tamen est probabile, ad
Officiū Canonicū non obligari. Quia ad hūc
effectum sub Beneficijs id Pius V. comprehen-
dit, *Declaramus, Præstimonij, Pensiones, & qua-
liacunque alia Beneficia etiam nullam omnino
seruientem habentia obtinentes, cum predictis pa-*
Escob. & Mend. Theol. Moral. T. IV.

riter comprehendendi. Vasq. opusc. de Benef. c. 4. §. 1.
d. 2. 3. Suar. de horis canon. l. 4. c. 22. n. 20.

Beneficiū est *Capellania collatiua*, id est,
quæ Episcopi erecta est auctoritate, & ab ipso
conferitur, etiam si laicorum patrimonio sit in-
stituta, & ipsis nominatio, seu presentatio re-
seruata. Quia habet omnes qualitates ad Be-
neficiū requisitas, scilicet, conferri à Prelato
personæ Ecclesiasticæ, & ad Ecclesiasticū of-
ficiū, Vasq. opusc. de benef. c. 4. §. 1. d. 2. 4. n. 9.
Bonac. d. 1. de hor. canon. q. 2. pun. 4. n. 6. Azor. p. 1.
l. 10. c. 3. 4. 5. Garcia de Benef. p. 1. c. 2. m. 81. Idem
dixerim, licet Capellania sit ad nutū amonibi-
lis: & generaliter de quolibet Beneficio Manuali
idem dicendum: Quia pro illo tempore, quo
Capellaniā quis habet, habet ius percipiendi
fructus, ac proinde habere Beneficiū ad huius-
modi effectum recitandi dicitur.

Commenda est huic oneri addita. Quia licet
Beneficiū propriē non sit, subire tamen debet
commendatarij illius obligationes. Intelligo
de commenda in commendatarij facta utilita-
tem; nam huiusmodi commendatarij habet
ius percipiendi fructus quibus recitandi onus
additur. Suar. l. 4. de hor. canon. c. 22. n. 15. Vasq.
de Benef. c. 4. §. 1. d. 2. 3. Bonac. d. 1. de hor. canon. q.
2. pun. 4. n. 2. Secus dixerim de commenda in
utilitatem Ecclesiæ, per quam non datur dispo-
nendi de fructibus potestas. Garcia p. 1. c. 1. num.
106.

Non comprehenditur Vicaria Beneficij vniti
alicui Religioni aut Ecclesiæ Parochialis vacan-
tis, vt ex vi illius Vicarius recitare teneatur.
Quia nō reputatur iure, & re ipsa Beneficiarius,
sed Beneficiarij substitutus. Garcia p. 3. c. 1. num.
106. Suar. l. 4. de hor. canon. c. 22. n. 15.

Excluditur ab huiusmodi obligatione Pēso,
quæ Beneficio imponitur in subsidium resigna-
tis Beneficiū, vel ob aliam causam. Quia pro-
priē Beneficiū non est, cum non adit ius per-
cipiendi fructus ob aliquod Ecclesiasticū of-
ficiū, sed potius est ius percipiendi fructus ab
eo, qui titulum Beneficij possidet. Porro hu-
iusmodi pensionarius tenetur Officiū par-
uum Preparare recitare. Quia ita in Bulla Pij
V. præscribitur. Debet autem ille pensionem
habere tanquam Clericus, vt hanc subeat obli-
gationem. Tunc aliter dicitur pensione frui tan-
quam Clericus, cum necessariō debet esse ton-
sura prima initiatus, vt illam recipiat: Secus
verō, quando pensio hanc non requirit quali-
tatem. Valen. d. 6. q. 2. pun. 16. §. 2. Azor. p.
1. l. 10. c. 4. q. 3. Suar. de Relig. 10. 2. l. 4. c. 22.
n. 6. Bonac. d. 1. de hor. canon. q. 2. pun. 4. n. 3.

Coadiutoria concessa alicui, assignata aliqua
portione pro congrua, & cum futura successio-
ne non est Beneficiū, idēque ad horas ca-
nonicas non obligatur. Quia coadiutori datur
potestas succedendi in beneficio post proprie-
tarij obitum: Ergo non conferitur illi Beneficiū
proprietary: alias idem Beneficiū in duobus
existeret. Suar. l. 4. de hor. canon. c. 22. num. 19.
Azor. l. 10. c. 4. q. 1. Garcia p. 3. c. 1. n. 109. Bonac.
d. 1. q. 2. pun. 4. n. 1. 15. & 16.

Si Beneficiū nullos habet fructus, Benefi-
cium non est. Quia nullus adit ius percipien-
di fructus ob aliquod Ecclesiasticū Officiū.
ac proinde in illo nulla recitandi obligatio orie-
tur. Garcia p. 3. c. 1. n. 4. 1. Suar. l. 4. de hor. canon. c. 19.
num. 6.

35
Et Capella-
nia collati-
ua.

36
Et Commēda
in commen-
datarij utili-
tatem facta.

37
Non tenentur
Pensionē ha-
bētes recitare
Officiū Ca-
nonicum, sed
solummodo
Officiū par-
uum Prepara-
re.

38
Coadiutoria
cum futura
successione
nō obligatur
ad horas ca-
nonicas.

39
Nec Benefi-
cium si nullos
habet fructus.

6 Theologia Moralis Lib XXVIII.

40
Beneficium
habens alia
onera annexa
sufficientia
ad congruam
licita ea quae
nra alij ex
quenda den-
sur obligatur.

41
Et Capella-
nia, cui adest
annexio
onus dicendi
Missas, quae
fructur ad-
lesens, licet
per alium,
Missae cele-
brantur.

42
Et qui habet
plura Benefi-
cia tenentur
sufficienter ad
sustentationem

43
Beneficium
cuius fructus
quia sua culpa
non recipit
citare obligat

44
Et qui pro
nullo tempore
fructus co-
piosos non ac-
cipit.

45
Et qui nullo
tempore
fructus co-
piosos non ac-
cipit.

46
Et qui Bene-

Si Beneficium habet alia onera annexa, vt Missas assistentiam in choro, &c. quae si quis per se ipsum praeter, possit obtinere saltem tertiam partem sustentationis obligatus est, ad horarum recitationem, licet aliis exequen- tibus ea munera donet. Quia hoc est per ac- cidens, & non debet Beneficij naturam im- mutare. Suar. l. 4. de hor. can. c. 2. n. 10.

Si adolescenti concedatur Capellania, cui adest annexum onus dicendi aliquas Missas, pro quibus omnes fructus Beneficij insunt obli- gatus est ad recitationem. Quia fructus, quos consumit verè acquirit, & consequenter ei tri- buuntur ob Missas dicendas, & Officium reci- tandum. Si enim habilis ille esset ad Missas di- cendas, dubitari non potest, eum obligatum esse recitare ex vi Beneficij. Ergo etiam quando per alium hanc exequitur obligationem, Nam pos- se adhibere substitutum in aliqua obligatio- nis parte non cum ab obligatione personali re- citandi eximit, quam in alium transferre non potest. Lessi. l. 2. c. 34. dub. 31. num. 172. Bonac. d. 1. de hor. can. q. 2. pun. 4. n. 20. Azor. p. 1. l. 10. c. 4. q. 8.

Beneficiarius habens plura Beneficia tenuia quibus omnibus competenter possit magna ex parte sustentari, etiam si quodlibet insufficiente sit, tenetur recitare. Quia iam recipit ab Ecce- lesia iustum impensum oneris stipendium. Garcia. p. 3. c. 1. n. 39. Sicar. l. 4. de hor. can. c. 21. n. 12. Bonac. d. 1. q. 2. pun. 4. n. 18.

Si quis sua culpa Beneficij fructus non per- cipiat, vt quia est excommunicatus, suspensus, vel abens ab Ecclesia, vel alia via non vult in- seruare Beneficio, neque illius possessionem ca- pere, ad recitandum est obligatus. Quia ei non licet à Beneficio huiusmodi excutere obliga- tionem: cum Beneficium ex parte sui stipen- dium pro illa suppeditet. Vasq. de Benef. c. 4. §. 1. dub. 6. n. 25. Azor. p. 1. l. 10. c. 4. q. 6. Suar. l. 4. de hor. can. c. 10. n. 12.

Qui pro aliquo tempore non accipit fructus copiosos Beneficij, (quos grossam vocitant) ac- cipit tamen si assistat in' horo aliisque munia Beneficij exercens distributiones quotidianas: debet recitare. Quia iam ratione Beneficij sti- pendium pro impenso officio suppeditatur. Na- var. c. 7. de orat. n. 19. Lessi. l. 2. c. 34. n. 173. Suar. c. 10. n. 3. 4. 7. 9. & 11. Garcia p. 3. c. 1. n. 61. Vasq. c. 4. §. 1. dub. 6. n. 27.

Recitare tenetur, qui de praesenti nullos per- cipit Beneficij fructus, sperat tamen, se in po- sterum recepturum. Quia spes firma orta ex in- re ad fructus percipiendos aequaleat fructibus perceptis: alias ferè nullus Beneficiarius in pri- mo suae praesentationis anno obligatus esset re- citare, cum regulariter fructuum perceptio so- leat differri. Suar. l. 4. c. 20. n. 1. citans Toletum, Medinam, Cordubā, & Navarrum. Vasq. de Be- nef. c. 4. §. 1. dub. 6. n. 26. Vnde si statutum sit, vt nil Beneficiato concedatur ob seruitium anno primo impensum, sed omnes fructus illius anni ei referantur expendendi post mortem illius in fauorem recitare tenetur. Quia verè lucriatur fructus, & spes illorum firma est sufficiens im- pensum Officij stipendium. Lessi. l. 2. c. 34. n. 170. Bonac. d. 1. de hor. can. q. 2. pun. 4. n. 21. Azor. l. 10. c. 4. q. 4. Suar. l. 4. de hor. can. c. 20. n. 9. Garcia p. 3. c. 1. n. 62.

Qui Beneficium recipit ex resignatione cum

obligatione eius muneri faciendi, & reddendi fructus omnes fructus in pensionem resignanti, recita- re tenetur. Quia ex hac acceptatione non im- peditur accipere stipendium debitum pro Bene- ficij administratione. Nam voluntariè recipit Beneficium, & obligationem administrandi ab- que villo stipendio, virtualiter cedit, & quasi do- nat stipendium administrationi debitum. Ergo dici potest ex stipendio ministrare, ac recitare. Vasq. de Benef. c. 4. §. 1. dub. 6. n. 34. & 35. Suar. l. 4. c. 20. n. 2. Garcia p. 3. c. 1. n. 54. Bonac. d. 1. de hor. can. q. 2. pun. 4. n. 21.

Si fructus Beneficij ex praedecessoris resi- gnantis id in te consensu fuerint resecrati, de- obligatus eris recitare. Quia tunc verè Bene- ficium non possides, sed tantum illius titulum, cum non possideas ius percipiendi fructus, nec in tua fuit potestate illud possidere. Garcia p. 3. c. 1. n. 58. & alij apud Bonac. d. 1. q. 2. pun. 4. n. 21.

Si per vim fraudem, vel aliam iniustam viā a- cconsecutione fructuum impediatis, nec spem habeas, tibi esse aliquando restituendos: non te- neris hoc titulo recitare. Quia obligati non po- tes ad Officium nisi ob stipendium acceptum, vel recipiendum. Garcia alios referens p. 3. c. 1. n. 45. Navar. de orat. c. 7. n. 2. & in sum. c. 15. n. 103. Valent. d. 6. q. 2. pun. 10. §. 7. Azor. p. 1. l. 10. c. 4. q. 6. Lessi. l. 2. c. 34. n. 168.

Habens plura Beneficia quorum quodlibet inducit recitandi obligationem non tenetur bis in die recitare. Quia ea videtur esse intentio Ecclesiae non multiplicare obligationem, sed eā nouo titulo imponere. Suar. l. 4. de hor. can. c. 18. n. 1. Bonac. d. 1. q. 2. pun. 4. n. 27. Henric. l. 4. §. 6. lit. Q. Azor. p. 1. l. 10. c. 4. q. 10. Certe obliga- tio esset ferè impossibilis si habes decem Bene- ficia simplicia, (vt contingere posset) quorum quodlibet huiusmodi obligationem induceret, teneretur decies quotidie recitare.

Habens Beneficium, & Pensionem obligatio- ni satisfacit, si Officium Canonicum semel sin- gulis diebus recitet, nec tenetur Officium Dei- parae recitare. Quia obligatio ad hoc officium, quod pensionarias habet est sub conditione, quod officium canonicum non recitet. Navar. com- pil. 22. de celebr. Missar. Suar. l. 4. c. 22. n. 6. Gar- cia alios referens p. 3. c. 1. n. 16.

Omittens diuinum officium, quod ob plura Beneficia recitare tenetur non perpetrat duplex piaculum, sed vnum grauius quidem. Quia habet, & non eadem est res praeepta vno & alio titu- lo, & sub eadem ratione. Bonac. d. 1. de hor. can. q. 2. pun. 4. n. 27. Garcia p. 3. c. 1. n. 124. Salas l. 2. n. 13. d. 1. §. 1. n. 27. Azor. p. 1. l. 4. c. 1. q. 6.

Religiosi professi choro deputati, tenentur recitare officium canonicum, non ex aliquo in- re positum scripto, neque ex vi professionis ne- que ex elemosynis fidelium: sed ex praescripta conuetudine. Idem dixerim de Monialibus cho- ro additis. At Religio quae ex suo instituto cho- ro non est addicta non obligat suos alumnos officium diuinum recitare, nisi in sacris sint con- stituti, Vasq. de Benef. c. 4. §. 1. dub. 11.

Bonac. d. 1. de hor. can. q. 2. pun. 2. n. 1. Suar. l. 10. c. 4. de relig. l. 4. c. 17. n. 6. Valent. d. 6. q. 2. pun.

10. §. 2. *

10. §. 2. *

CAPVT